

Tyhjäkäyntikävelyllä tunnistetaan yrityksen energiahukka yhdessä henkilöstön kanssa

5.3.2026

Energiatehokkuustyö alkaa arvioinnista. Tämä taas voi alkaa tai ainakin täydentyä havainnoinnilla. Siitä, että pysähdytään hetkeksi katsomaan omaa toimintaa tietystä näkökulmasta eli tässä tapauksessa energiatehokkuuden parantamisen näkökulmasta. Tässä Yrityksen eRemppa -artikkelisarjan toisessa osassa esitellään tähän liittyen tyhjäkäyntikävely-menetelmä. Sen avulla yritys voi tunnistaa energiahukkaa omissa tiloissaan yhdessä henkilöstön ja tarvittaessa ulkopuolisen asiantuntijan kanssa. Tämä tukee energiatehokkuustyötä konkreettisesti. Menetelmä on myös tuotu osaksi SEAMKin eRemppa – Energiatehokkuustoimia Etelä-Pohjanmaalla -hankkeessa kehitettävää työkalukokonaisuutta. Hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

Mitä tyhjäkäyntikävely tarkoittaa?

Tyhjäkäyntikävely tarkoittaa prosessin, tuotantolinjan tai tilojen läpikäyntiä kävellen ja havainnoiden mahdollisia energiatehokkuuden kehittämis- ja säästökohteita. Tavoitteena on tunnistaa turhaa energiankulutusta – esimerkiksi valaistusta, moottoreita, puhaltimia tai muita järjestelmiä, jotka kuluttavat energiaa ilman tuotannollista hyötyä. Kävely voidaan tehdä tuotantotiloissa, varastoissa, toimistoissa ja myös ulkotiloissa. Käytännössä voidaan tunnistaa esimerkiksi:

- turhaan käyviä koneita ja laitteita
- paineilmavuotoja
- ylimitoitettuja lämpötiloja

- väärään aikaan päällä olevaa valaistusta
- tarpeettomasti toimivaa ilmanvaihtoa.

Moni energiahukka on arjessa niin tuttu, ettei sitä enää huomaa. Tyhjäkäyntikävely auttaa tekemään näkymättömän näkyväksi.

Tyhjäkäyntikävely ei vaadi suuria investointeja tai erityisiä järjestelmiä. Se vaatii aikaa, avoimuutta ja halua tarkastella omaa toimintaa kriittisesti. Juuri siksi se sopii erityisen hyvin pk-yrityksille.

eRemppa-hankkeessa on tuotettu työskentelypohjia, joiden avulla havainnot voidaan kirjata ylös ja liittää osaksi yrityksen jatkuvaa parantamista tavoittelevaa energiatehokkuuden suunnittelua. Usein ensimmäiset säästöt löytyvät juuri perustoiminnoista.

Henkilöstö mukaan – energiatehokkuus kulttuurimuutoksena

Tyhjäkäyntikävelyn ehkä tärkein hyöty ei ole yksittäinen havainto, vaan osallistaminen. Kun henkilöstö kutsutaan mukaan havainnoimaan ja keskustelemaan energiankäytöstä, syntyy yhteinen ymmärrys. Jas yhdessä tehty kierros voi käynnistää toimintatapa- ja kulttuurimuutoksen.

Muun muassa MSK Plastin kokemukset osoittavat, että tyhjäkäyntikävely toimii tehokkaana keskustelun avaajana ja henkilöstön osallistamisen välineenä. Energiatehokkuussopimusten sivuilla kuvatussa MSK Plastin esimerkissä tyhjäkäyntikävely paljasti useita arjen energiahukan lähteitä. Esimerkin mukaan kierroksella havaittiin muun muassa turhaan käynnissä olevia laitteita ja järjestelmiä sekä mahdollisuuksia säätää käyttöaikoja paremmin todellista tarvetta vastaaviksi. Osa säästöistä syntyi ilman investointeja, puhtaasti toimintatapoja muuttamalla. Kun työntekijät pääsevät itse havainnoimaan ja ehdottamaan parannuksia, energiatehokkuudesta tulee yhteinen asia. Samalla syntyy konkreettisia säästöjä ja pohja pitkäjänteisemmälle energiatehokkuustyölle.

Miten tyhjäkäyntikävely toteutetaan käytännössä?

Tyhjäkäyntikävelyä toteutettaessa sovitaan ensin, mitkä alueet tarkastetaan ja kuka tarkastaa mitäkin. On suositeltavaa, että mukana on myös henkilöitä, jotka eivät normaalisti työskentele kyseisellä alueella – tuoreet silmät huomaavat usein sellaista, mikä arjessa jää näkymättömäksi. Havainnot kirjataan ylös yksinkertaisella rakenteella:

1. Mitä havaittiin?
2. Missä havainto tehtiin?
3. Mikä on ongelma energiatehokkuuden näkökulmasta?

Esimerkki havaintokirjauksesta:

- Mitä? – Paineilma on päällä, vaikka kukaan ei tarvitse sitä.
- Missä? – Tuotantolinjalla.

- Mikä? – Kuluttaa turhaan energiaa.

Havaintoja voidaan kirjata yhdessä kulkien tai niin, että jokainen tekee ensin omat muistiinpanonsa ja ne kootaan yhteen. Kun kävely on tehty, tiedot kerätään yhteen ja päätetään, mitkä toimenpiteet otetaan jatkotyöstöön. Valitut kehitystoimet voidaan viedä esimerkiksi Energiasuuntaimeen, jossa niille määritellään vastuut, aikataulut ja seuranta.

eRemppa-hankkeessa on tuotettu kaksi tyhjäkäyntikävelypohjan mallia esimerkkitäyttöineen. Artikkelia kirjoitettaessa työkalupakin kehittäminen on vielä kesken, mutta nämä eRemppa Tyhjäkäyntikävelypohjat löytyvät ja ovat jo testattavissa työkalupakin verkkosivulla: eRemppa – Energiatehokkuuden työkalupakki pk-yrityksille. Valmistuttuaan työkalupakki tulee osaksi SEAMKin ylläpitämän Riihi-sivuston työkaluvalikkoa. Myös Energiasuuntain löytyy jo työkalupakin verkkosivulta.

Osa laajempaa energiatehokkuuden johtamista

Tyhjäkäyntikävely on osa eRemppa-työkalupakin kokonaisuutta. Se tukee työkalupakin priorisointiajattelua, jossa ensin ymmärretään nykytila ja vähennetään turha kulutus ennen suurempia investointeja. Kun havainnot sitten kirjataan ja niitä jatkotyöstetään esimerkiksi Energiasuuntain-työkalun avulla, saadaan aikaan muutosta. Energiasuuntain on myös eRemppa-hankkeessa tuotettutyökalu, jonka avulla energiatehokkuustyö muuttuu johdettavaksi kokonaisuudeksi. Pienistä arjen havainnoista rakentuu pitkäjänteinen kehittämispolku.

Voit lukea lisää eRemppa Energiasuuntaimesta artikkelisarjan ensimmäisestä osasta: Energiasuuntain tuo ryhtiä pk-yrityksen energiatehokkuustyöhön

Tämä artikkeli on kirjoitettu osana Seinäjoen ammattikorkeakoulun toteuttamaa eRemppa – Energiatehokkuustoimia Etelä-Pohjanmaalla -hanketta, joka on Euroopan unionin osarahoittama. Artikkeli on toinen osa Yrityksen eRemppa -artikkelisarjaa.

Heli Hietala
SEAMK

Kirjoittaja työskentelee projektipäällikköinä ja asiantuntijana kiertotaloutta ja kestävää liiketoimintaa edistävissä hankkeissa.

Lähteet

Energiatehokkuussopimukset. *MSK Plast: Tyhjäkäyntikävely paljastaa energian tuhlauksen*. Haettu 20.2.2026, https://energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi/msk-plast-tyhjakayntikavely-paljastaa-energian-tuhlauksen/. Viitattu 20.2.2026.